

BESLUT

2021-10-04 Dnr: 21/00220

SAKEN

Idrottsgalan, SVT1, 2021-01-18, kl. 20.00, inslag från UFC-match; fråga om våldsskildringar och mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget i programmet *Idrottsgalan* var en prisutdelning där pris för bland annat bästa nykomling delades ut. Fyra nominerade presenterades och en av dessa var en Mixed Martial Arts (MMA)-idrottare. Det visades matchbilder från bland annat Ultimate Fighting Championship (UFC) där idrottaren deltagit. Klippet om den nominerade MMA-idrottaren var cirka 45 sekunder långt varav matchbilderna var cirka 20 sekunder. Matchbilderna visade hur de tävlande brottades och utdelade slag och sparkar. I en sekvens visades hur en idrottare fick ett knytnävslag i ansiktet så han föll mot marken. Sekvensen visades även i repris.

I inslaget visades också hur de tävlande var på väg in i ringen och en sportreporter som pratade om den nominerades insats.

ANMÄLNINGARNA

En anmälare är sammanfattningsvis kritisk till att otäcka scener med grov misshandel och med avsikt att slå sin motståndare medvetslös visades utan förvarning i ett program som visades på bästa sändningstid och som ses av alla åldrar, inklusive barn. Det är beklagligt att överhuvudtaget ha boxning i ett program om sport.

En annan anmälare anser att Sveriges Television AB (SVT) åsidosatte gällande rekommendationer för att minska spridningen av covid-19.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att sändningen av *Idrottsgalan* överensstämmer med bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft och bestämmelsen om våldsskildringar och varning enligt 5 kap. 2–3 §§ radio och tv-lagen och anför i huvudsak följande.

SVT har förståelse för att kampsporten MMA väcker starka känslor hos publiken. Samtidigt har sporten en lång tradition i Sverige och är sedan år 2009 representerat av ett idrottsförbund invalt i Riksidrottsförbundet (RF).

Den nominerade idrottaren stod för en prestation som nominerats av en expertjury efter en succédebut i UFC1 med tre segrar på 66 dagar i två olika viktklasser. Inslaget var därför med i *Idrottsgalan* som vilken annan idrottsdisciplin som helst. Klippet om den nominerade MMA-idrottaren var 45 sekunder långt och under den tiden visades matchbilder under ca 20 sekunder där det visades att de tävlande brottades och utdelade slag och sparkar.

Bilderna kunde upplevas som våldsamma men det är så denna av Riksidrottsförbundet godkända sport ser ut. Det är också i sammanhanget relevant att påpeka att det inte är en, såsom anmälaren skriver, grov misshandel med avsikt att slå någon medvetslös, utan en sport med ett tydligt regelverk för vilka slag som är tillåtna. Bilderna var skildringar av den sportsliga prestation som idrottaren nominerats för och hade därför ett nyhetsvärde och allmänintresse i sammanhanget.

Våldsskildringar och varning

SVT anser inte att den aktuella sekvensen innehöll våld av den ingående karaktär som avses i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen. Därav följer att sändningen inte föregicks av en audiovisuell varning.

Televisionens särskilda genomslagskraft

SVT har förståelse för att några av bilderna kunde uppfattas som obehagliga och väcka anstöt hos vissa tittare. Före sändningen hade bildmaterialet redigerats för att minimera det som kunde verka skrämmande eller våldsamt utan att sportens karaktär och idrottarens prestation skulle gå förlorad. Detta var viktigt för publikens förståelse varför idrottaren var nominerad till ett pris. Även om det i ett kort klipp syntes blodfläckar så var dessa sekundkorta klipp inte av den karaktären att de tävlande gav uttryck för lidande eller smärta. Det visades heller inga knockout-slag som i värsta fall skulle kunna orsaka medvetslöshet eller skada.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet).

Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen.

Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar. Nämnden tar även hänsyn till programsammanhanget och om någon varning föregick sändningen.

Ett tv-program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmet, om det inte av särskilda skäl är försvarligt (5 kap. 2 § radio- och tv-lagen). När ett program med denna karaktär sänds ska det finnas en varning om att sådant innehåll förekommer (5 kap. 3 § radio- och tv-lagen).

Enligt lagstiftningens förarbeten innebär uttrycket ”ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär” skildringar som upplevs som realistiska av åskådarna och har en illusorisk verkan. Det innefattar också skildringar som är detaljerade, antingen genom att man ser våldet i närbild eller genom att det är fråga om långa eller upprepade sekvenser (prop. 1995/96:160 s. 94 f., prop. 1980/81:176 s. 14 och prop. 1986/87:151 s. 95).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

TIDIGARE BESLUT

Granskningsnämnden har tidigare meddelat beslut i ärenden som gäller sändningar med bildsekvenser från kampsportsmatcher.

I ett flertal inslag i *Nyheterna* visades matchbilder från en UFC-gala där en svensk kampsportsutövare deltagit (14/00618). I matchsekvenser delades kraftiga sparkar och slag ut. Enligt nämnden var inslagen av sådan karaktär att de, med hänsyn till sändningstiden, stred mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

I ett flertal inslag i *Rapport* och *Sportnytt* rapporterades att en svensk boxare knockats så våldsamt under en match att hon blev förd till sjukhus och därefter

opererad för hjärnblödning (13/01489). I inslagen visades bland annat bilder på när den svenske boxaren knockades av hennes motståndare och föll till golvet. Mot bakgrund av att bildsekvenserna var förhållandevis korta, att de sändes inom ramen för nyhetsbevakningen samt att de i huvudsak fokuserade på farorna med den aktuella sporten, ansåg nämnden att inslagen inte stred mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Programmet *Sportspegeln* visade ett inslag med bilder från en kampsportsmatch där sparkar och slag delades ut vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar (12/02697). Bildsekvenserna innehöll bland annat en sekvens där en spark i huvudet utdelades av den svenske kampsportsutövaren. Nämnden ansåg vid en sammantagen bedömning att de aktuella matchbilderna, som var förhållandevis korta, inte var av sådan karaktär i fråga om våldsskildringar att de stred mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Programmet *Nyhetsmorgon* stred mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft för att ha visat ett inslag kl. 9.45 som innehöll matchsekvenser där kraftiga sparkar och slag delades ut (11/03618). Bland annat visades när en kampsportsutövare satt på en motståndare och slog kraftigt mot dennes huvud och kropp. Enligt nämnden var våldet av sådan karaktär att det, med hänsyn till sändningstiden, stred mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

De matchsekvenser som visades i *Idrottsgalan* innehöll enligt granskningsnämnden inte våld av sådant slag som faller under bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen. De aktuella matchsekvenserna sändes dock vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar i enlighet med bestämmelsen om mediets genomslagskraft. Inslaget innehöll matchsekvenser där kraftiga sparkar och slag delades ut. Enligt nämnden var matchsekvenserna, speciellt de när en idrottsutövare fick ett slag mot huvudet så att han föll till marken, av sådan karaktär att de med hänsyn till sändningstiden strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Nämnden prövar om innehållet i sända program följer de regler och villkor som gäller för sändningarna. Det ingår inte i nämndens uppgift att pröva frågor om SVT följt covid-19-restriktioner. Anmälarens kritik lämnas därför utan åtgärd i den delen.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson (skiljaktig), Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg (skiljaktig), Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Karin Lundin.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

SKILJAKTIG MENING

Ledamöterna Bo-Erik Gyberg och Ulrika Hansson är skiljaktiga och anser att bedömningen borde ha följande lydelse.

Granskningsnämnden konstaterar att de aktuella matchsekvenserna innehöll grovt våld där idrottsdeltagarna delade ut kraftiga sparkar och upprepade slag mot ansikte och huvud. Det förekom också blodvite och bilder på en idrottsutövare som fick ett slag mot huvudet så att han föll mot marken, ett slag som upprepades i slow-motion. Nämnden anser inte att det var försvarligt att sända så grovt våld under en sådan tid att det fanns en betydande risk för att barn kunde se programmet. Inslaget strider därför mot reglerna i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen samt bestämmelsen i sändningstillståndet om hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft. Nämnden ska därför anmäla den aktuella sändningen till Justitiekanslern.

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_05fda7a524c692e3a902b875b86eadca47
DATUM & TID:	2021-10-04 08:36:05 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-10-04 08:36:12 +02:00
Ref: 20948SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)